

ÉNYÉM A NAGYVILÁG

EGY HÓNAP KRÓNIKÁJA

— Január hó. —

A Távolságok elnevezésén most már nemcsak Ázsiát kell értenünk, hanem a csendesóceáni szigetvilágot is, ha a háború az ötödik földrészt sem kíméli meg, Ausztráliát is. A „Das Reich“ egyik térképmelléklete a holland-indiai szigetvilágot rárajzolta Európa térképére, természetesen azonos léptékben. A rajz világosan szemléltette, hogy (ha a Maláji-félszigetet Írországtól nyugatra helyezzük el s Új-Guinea a Kaukázussal esik egybe) ez a terület nagyobb, mint Európa. Borneo nagyobb, mint Németország, Jáva szigete az olasz félsziget nagyságának felel meg s Malaya Nagybritanniát haladja túl. Szumatra szigete körülbelül Franciaországgal ér fel. Így aztán fogalmat alkothatunk azokról a távolságokról is, amelyeket a hadviselő feleknek lé kell gyűrtök, egyúttal arról is, hogy mekkora erők szükségesek az eredményes hadviseléshez: támadáshoz és védelemhez egyaránt. Myllard Tydings marylandi szenátor a N. S. T. szerint azt mondta, hogy az U. S. A. nem nyerheti meg a háborút, ha nem szerel fel nyolc millió katonát. Még ha ez a szám az első pillanatra túlzottnak látszik is, nem tagadhatjuk, hogy egy ellentámadás keresztülviteléhez ez a nyomasztó túlsúly volna szükséges, — természetesen csak abban az esetben, ha az ellenfél is töretlen kezdeti erővel álna vele szemben. A háborúban azonban nemcsak a számbeli fölény döntő ma már, hanem a katonanyag minősége is.

A december 7-én megkezdett japán akciók sikerrel folytatódtak január hónapban is. (Múlt számunkban értelemzavaró sajtóhiba történt; december 27-e helyett december 7-e értendő a japán katonai akció kezdetéül.) Igen sok helyen szállottak partra a japán csapatok s mindenütt eredményesen törnek előre. A japán hadvezetés főcélja elsősorban a nyersanyagbázisok megszerzése, aztán a katonailag fontos erődök kikapcsolása és a maguk számára való birtokbavétele. Hadműveletek folynak Szingapör ellen, a hollandindiai szigetek ellen, a Fülöp-szigetek ellen és partraszállottak a japánok az Új-Guinea szomszédságában levő Bismarck-szigeteken és Új-Írország szigetén, talán Ausztrália ellen való akció bevezetésékepen.

A Maláji-félszigeten a legutolsó jelentések szerint már csak 50 kilométernyire vannak Johore-Bahrutól (Dzsohor-Baru), ahol a félszigetről jövő vasútvonal átvezet a megerősített szigetre. Ez a sziget keletnyugati irányban légvonalban — Tengától Csangiig — mintegy 40 km és északdéli irányban a hadikikötőtől a legdélebbi erődig 20 km szélességben terül el. A szárazföldtől egy keskeny, 2—4 km széles csatorna választja el. Minden sarkán egy-egy alaposan kiépített erőd őrzi s a sziget belsejében számos repülőtérvan. Az előnyomuló japán seregnek teljesen hatalmába kell kerítenie a

szigetet, de a sziget körül fekvő kisebb erődöket is el kell foglalniok, ha ezt a fontos pontot véglegesen a magukénak akarják mondani.

A holland-indiai szigetek közül Borneón Balik-Papannál szálltak partra japán csapatok és Celebesz szigetének északkeleti félszigetét is hatalmukba kerítették. Ugyancsak elfoglalták Borneo mellett közvetlenül Tarakant, amelynek évi 700.000 tonna termelésű kitűnő nyersolajat adó kútjai vannak. Burmát is megtámadták a japán csapatok s ott Moulmeint (Mulumén) és Rangoont (Rangún) bombázták. A támadás iránya valószínűleg később Mandalay lesz, már csak a Lashional kezdődő burmai út miatt is. A Fülöp-szigetek kormánya Ausztráliába menekült a sikeres japán támadás elől. Corregidor erődje, Luzon-sziget nyugati öblében, még tartja magát. Csunking ellen Hata tábornok kezdett új erőkkel támadást s ennek is az a célja, hogy a kínaiak Japán ellen a burmai úton fel ne vonulhassanak.

Az afrikai harctéren meglepetésszerű támadást indított Rommel vezérezredes a brit erők ellen s a kezdeti lendület túljuttatta csapatait Agedabián (Adzsedábia), sőt Bengázit is visszafoglalták a britektől. Szollumná! viszont a tengerparti szakasz jutott a britek kezére.

Északon a rettenetes orosz télben a német csapatok hősiezen állják a meg-megújuló orosz támadásokat, miközben az arcvonal kiegyenesítése is folyik támadások és elmentámadások között. A kiegyenesített arcvonalat a német véderő parancsnoksága közölte is. Ezek szerint a vonal Taganrog, Charkov, Kurszk, Orel városoktól keletre húzódik Kaluga érintésével. Aztán tovább Mozsajszkától keletre az Ilmen-tó és Leningrad irányába. A Krim-félszigeten Feodoziánál partraszállott orosz erőket a németek megsemmisítették.

A U. S. A. kezdeményezésére a délamerikai államok nagyrésze megszakította a diplomáciai kapcsolatot a tengelyhatalmakkal. Rio de Janeiróban (riu de zsaneru) volt a nagy értekezlet, ott határozták el a fontos lépést.

Törökország felé erősen működik a propaganda. Eden biztosította Törökországot, hogy a szovjet megvédi tengerszorosait egy balkáni támadás esetén, de erre egyik török lap, a „Vaten“, azt írta, hogy a szovjet a balti államok függetlenségét is megígérte, mégis bekebelezte őket. Egyébként a „Dagens Nyheter“ svéd lap írja, hogy Eden és Sztalin között 9 pontból álló egyezmény jött létre s köztük ilyen is van: a három balti államot a szovjetunióhoz csatolják s ehhez még Bukovina és Besszarábia is hozzájönne.

Washingtonban a menekült kormányok és más államok aláírták az úgynevezett „huszonhathatalmi egyezményt“, amelynek lényege az, hogy minden katonai és gazdasági segélyforrásukat latbavetik a háromhatalmi tagállamok ellen és hogy különbékét nem kötnek.

Meg kell még említenünk, hogy a U. S. A. csapatokat tett partra Irországban. De Valera tiltakozott ellene, de figyelmeztették, hogy az ír szabadságharcért sok pénzt áldozott annakidején Amerika.

Szalánczi Károly

Felelős szerkesztő: Hankiss János. — Felelős kiadó: Milleker Rezső.